



Asian käsittelyn viipyminen tietosuojavaltuutetun toimistossa

KANTELU

Kantelija on 25.9.2024 oikeuskanslerille osoittamassaan kantelussa arvostellut tietosuojavaltuutetun toimistossa kesäkuussa vuonna 2022 vireille saattamansa asian pitkää käsittelyaikaa. Kantelija oli saanut tiedon siitä, että asiaa oli alettu käsitellä toimistossa 23.9.2024. Asiaa ei ollut vielä kantelun tekemisen ajankohtaan mennessä ratkaistu.

SELVITYS

Tietosuojavaltuutetun toimisto on 27.2.2025 antanut asiassa selvityksen, joka toimitetaan kantelijalle tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU

Asiaa koskevat säännökset

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Hallintolain (434/2003) 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen ([HE 72/2002 vp](#)) perustelujen mukaan (s. 61) palveluperiaate ja viranomaisen tehtävien tuloksellinen hoitaminen merkitsevät sitä, että asiointi tulisi voida tapahtua sekä hallinnossa asioivan että viranomaisen kannalta mahdollisimman nopeasti, joustavasti ja yksinkertaisesti sekä kustannuksia säästäen. Perustelujen mukaan (s. 79) hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa.

Asian käsittelyn vaatimaan aikaan saattavat mainitun hallituksen esityksen perustelujen mukaan (s. 81) vaikuttaa asian erityislaatu ja merkitys asianosaisen oikeusaseman kannalta. Toisinaan asia saattaa olla senlaatuinen, että ratkaisun tekemiseksi joudutaan hankkimaan laaja-alaisia selvityksiä sekä arvioimaan niiden merkitystä asian lopputuloksen kannalta eri näkökulmista. Vaikka käsittelyaika tällöin saattaakin pitkittyä, sitä ei voida pitää säännöksessä tarkoitettuna aiheettomana viivästymisenä.

Arviointi

Tietosuojavaltuutetun toimiston selvityksen mukaan kantelun kohteena oleva asia on tullut vireille 6.6.2022, ja asian käsittely on sittemmin 9.3.2023 siirretty toiselle esittelijälle. Vireille tulevat asiat käsitellään selvityksen mukaan niiden kiireellisyysasteen mukaisessa järjestyksessä siten, että saman kiireellisyysasteen asiat käsitellään lähtökohtaisesti vireilletulojärjestyksessä. Asia on aluksi odottanut tämän lähtökohdan mukaisesti käsittelyvuoroon pääsemistä.

Selvityksen mukaan terveydenhuolto muodostaa toimiston suurimman toimialan vireille tulneiden asioiden määrässä mitattuna, ja työtilanne toimialalla on ollut hyvin ruuhkautunut. Kantelijan vireille saattamassa asiassa on kysymys terveydenhuoltoa koskevasta asiasta. Asian käsittelyn keston on selvityksen mukaan näin ollen vaikuttanut vireillä olevien asioiden suuri määrä sekä lisäksi asiaan liittyvän oikeudellisen kysymyksen haastavuus ja asiaan liittyvien olosuhteiden muuttuminen.

Selvityksen mukaan toimistossa tehdään jatkuvasti erilaisia toimenpiteitä ruuhkautuneen työtilanteen selättämiseksi. Toimisto on myös pyrkinyt aktiivisesti kiinnittämään oikeusministeriön huomiota resursointiin liittyviin tarpeisiin ja toimiston aliresursoinnista seuraaviin vaikutuksiin.

Tietosuojavaltuutetun toimistolta 5.9.2025 saadun tiedon mukaan asian käsittely on edelleen kesken.

Laillisuusvalvontakäytännössä on vakiintuneesti todettu, että viranomaisen tulee huolehtia tehtävien asianmukaisesta hoitamisesta myös niissä tilanteissa, kun resurssit ovat niukat, organisaatiossa tapahtuu muutoksia tai henkilöstövaihdoksia taikka asioiden käsittely jostain muusta syystä ruuhkaantuu. Vetoaminen yleisiin resurssien niukkuuteen liittyviin syihin ei oikeuta poikkeamaan laissa säädetystä viivytyksettömästä käsittelystä koskevasta vaatimuksesta.

Kantelussa tarkoitetun asian tähän mennessä jo noin kolme vuotta ja kolme kuukautta kestänyt käsittelyaika tietosuojavaltuutetun toimistossa on jo lähtökohtaisesti kohtuuttoman pitkä. Selvityksen perusteella kantelijan asiaan ei liity sellaisia erityisiä sen näin pitkää käsittelyaikaa selittäviä seikkoja, joilla olisi merkitystä asian arvioinnissa. Arvioin edellä kerrotun perusteella, että kantelijan asian käsittely tietosuojavaltuutetun toimistossa on aiheettomasti viivästynyt.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kantelussa tarkoitetun asian käsittely tietosuojavaltuutetun toimistossa on perustuslain ja hallintolain vastaisesti aiheettomasti viivästynyt. Asian yli kolmen vuoden käsittelyaika on kantelijan kannalta kohtuuttoman pitkä.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aihetta syytteen nostamiseen. Huomautus voidaan antaa myös viranomaiselle tai muulle yhteisölle.

Annan tietosuojavaltuutetun toimistolle asian käsittelyn viivytyksettömän käsittelyn laiminlyönnistä mainitussa lainkohdassa tarkoitetun huomautuksen.

Pyydän tietosuojavaltuutetun toimistoa ilmoittamaan, kun kantelussa tarkoitettu asia on ratkaistu.

Lähetän tämän päätökseni tiedoksi myös oikeusministeriölle.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Outi Kostama